

Kvůli Koronavirové krizi hrozí propad HDP o 30-50 %! Škody budou katastrofální!

- CZ24 News | 31. března 2020

SLOVENSKO: Koronavirová krize v Evropě bude mít pravděpodobně ekonomický dopad, jaký jsme za našich životů nezažili. S tímto varováním vystoupili v komentáři pro server Politico ekonomové Richard Simmons a Nigel Culkin, politolog Giuseppe Littera, mediální expert Paolo Dini a hospodářští historici Luca Fantacci a Massimo Amato. Tvrdí, že situace si žádá nevídaný ekonomický zásah.

Škody budou katastrofální

Politici rádi mluví vojenskou terminologií o finančních opatřeních, která mají podpořit ekonomiku, připomínají odborníci. Poukazují, že Evropská centrální banka označila dluhopisový program ve výši 750 miliard eur za "výstřel z bazuky", americká vláda hovoří o dotaci každému občanovi ve výši 2.000 dolarů jako o "penězích házených z vrtulníku", po vzoru experimentu, kdy mělo ekonomiku stimulovat rozhazování dolarů ze vzduchu, jak navrhoval ekonom Milton Friedman.

Autoři komentáře doporučují Friedmanovu myšlenku rozšířit. Mluví o "chytrých penězích z dronu", tedy cílených poukázkách spotřebitelům, které by mohli utratit u těch prodejců, kteří nebudou v době uzavření ekonomiky propouštět zaměstnance.

"Ekonomický dopad této krize nemůže být jasnější," pokračují odborníci. Politici podle nich stojí před těžkou volbou jak zabránit šíření nákazy a zároveň zmírnit škody, které páchá na ekonomice izolace obyvatel nutná ke zpomalení šíření viru.

Škody budou katastrofální, obávají se experti. Vysvětlují, že mnoho pracovníků nemůže v současném stavu vykonávat svou práci, navíc vystrašení a o peníze připravení zákazníci omezují utrácení a firmy přehodnocují investice – Čína například odhaduje propad vývozu o 18 %, maloobchodních tržeb o 23,7 % a průmyslové výroby o 13,5 %, a to jen za první dva měsíce letošního roku, které byly zatím tím nejkritičtějším obdobím.

V Evropě může být situace horší jelikož zpomalení způsobené karanténními opatřeními pramení i z narušení dodavatelských řetězců zboží z Číny, a tak bylo zaseto zrno recese, ne-li deprese, upozorňují odborníci. Neodvažují si tvrdit, jak špatný vývoj bude, protože ekonomické modely nedokážou počítat s tak nenadálou a dalekosáhlou událostí, jakou je globální pandemie, ale poznatky z roku 1918, kdy řádila španělská chřipka, doplněné moderními průzkumy naznačují, že dopad může být podobně drtivý, jaký měl v roce 1991 rozpad Sovětského svazu na východoevropské země, kde během dvou let propadl HDP v rozmezí 30-50 %.

Potenciální otřes může být tedy násobně větší než finanční krize z roku 2008, deklarují experti. Konstatují, že evropské vlády ale mají možnost zmírnit nejhorší dopady této krize, pokud budou jednat rychle a chytře a využijí veškeré dostupné nástroje.

Sardinský experiment

Opatření evokující "výstřel z bazuky" jsou nezbytná, aby se stabilizoval finanční systém a trhy se zaplavily likviditou, jako se stalo v roce 2008, tvrdí odborníci. Dodávají, že z krátkodobého pohledu to bude klíčové, aby se zabránilo kolapsu finančních institucí a komerčním bankám se umožnilo

zachovat si úvěrové linie a toky.

Prozřetelnost "házení peněz z vrtulníků" je podle expertů sporná, strategie má značné nevýhody a její stimulační efekt by závisel na skutečném objemu peněz, které do ekonomiky natečou. *"V době nejistoty lidé inklinují k ukládání více peněz do úspor ze strachu, co přinese budoucnost,"* píšou odborníci. Vysvětlují, že lidé také nemusejí utrácet za domácí zboží a služby, ale za import, navíc německá zkušenost z 20. let ukazuje, že velké intervence tohoto typu mohou vést k pádivé inflaci.

Zároveň je pravda, že firmy, především ty malé, potřebují pomoc a plány, které jsou zatím na stole – garantované úvěry a půjčky – nejsou zřejmě adekvátní, přiznávají odborníci. Poukazují, že komerční banky pod tlakem nefungují dobře a mají ve zvyku žádat o vládní podporu, aby ochránily vlastní bilanci, navíc vyřízení půjček trvá dlouho, tudíž v době, kdy peníze k firmám doputují, může být pozdě.

"Chytré peníze z dronu" řeší mnoho těchto problémů, věří experti. Vysvětlují, že namísto necíleného rozhazování peněz je směřují tam, kde jsou nejvíce potřeba, tedy krizí zasaženým spotřebitelům a malým podnikům, které bojují o přežití.

Systém je již testován na Sardinii, kde jsou domácnostem poskytovány digitální poukázky, které mohou využít skrze své chytré telefony, uvádějí odborníci. Dodávají, že tyto poukázky jsou plně kryty penězi, ale lze je utratit pouze jen u vybraných obchodníků, konkrétně malých firem a ve specifických sektorech, jako je pohostinství, pod podmínkou, že tyto firmy nebudou během karantény propouštět zaměstnance.

Domácnosti mohou poukázky uplatnit nyní, nebo v budoucnu, jelikož budou platit o mnoho měsíců déle než karanténní opatření, přičemž je příslušní obchodníci mohou vyměnit za peníze, nebo směnit s dalšími obchodníky, uvádějí odborníci. To podle nich pomůže spotřebitelům i firmám, protože obchodníci získají prostředky, aby přečkali izolaci obyvatel a domácnosti získají zboží či služby. Navíc je zde jen malé riziko, že tyto peníze budou dále spořeny či utraceny za import, dodávají autoři komentáře.

Uvedený software je již otestován a může být snadno zaveden kdekoli jinde, poukazují experti. *"S ohledem na prudké výzvy, kterým čelíme, a naléhavost reakce na tuto výzvu, by pro Evropu bylo dobré uchýlit se při stimulech k 'chytrým', dobře cíleným dronům než 'hloupým' helikoptérám,"* uzavírají odborníci.